

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Sapientia spectat æterna, cœlestia, non terrena.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

omnia constituere in aliorum commodum; dum in ædes vocat, & epulas sequitur enim: *misit ancillas suas - si quis est parvulus, veniat ad me.* v. 3. 4. Puto, reginam illam ita latari in beneficiendo egentibus, vel implorantibus: quia putat sibi proprium esse, & suum maximè bonum, quod communicat cum omnibus. Oliva. t. 3. conc. 5. die Merc. hebdom. 1. Quadr.

Sapientia abscondita, & thesaurus invisus; quæ utilitas in utrisque? Eccl. 41. 17.

Dabo vobis os, & sapientiam. Luc. 21.

15. Sed quare non os sinè sapientiâ? quare non sapientiam sinè ore? sed simul utrumque, os & sapientiam se daturum esse promittit. Nocet enim multoties os sinè sapientiâ: inutilis est aliquando sapientia sinè ore. Unde scriptum est: *sapientia abscondita &c.* Eccl. 41. Qui intelligit, loquatur; qui non intelligit, melius est, ut taceat; quàm ut nociva, & fidei non convenientia, loquatur. Propter hoc enim ad tabernaculum construendum. Ex. 25. 3. *aurum simul, & argentum & as,* Dominus offerri præcepit: in auro namque sapientia, in argento eloquii puritas, in ære verò loquendi faciundia, intelligitur. Sanct. Euseb. Emis. hom. in Natali plurimor. M.M.

Alii datur sermo sapientiæ &c. 1. Cor.

12. 8. Quia sapientia & scientia, à Deo nobis sic donatur, ut in alios derivetur. Sanct. Bernardus f. 13. in parvis: cætera charismata nobis dantur ad aliorum utilitatem. Unde Apostolus, cum de distributione donorum loqueretur, non ait simpliciter, alii datur sapientia, alii scientia; sed addidit dicens, *sermo sapientiæ*: ut eò tenderet, quòd hujusmodi dona propter alios dantur; scilicet ut alii ædificentur. Sylveira in Apoc. 10. 1.

Si mercedem suam non perdet, qui calicem aquæ frigidæ sitienti porrigit; quantam mercedem recipiet, qui animæ perpetuò victuræ salutaris sapientiæ aquam scribendo ministrat: quot enim literas debite formas, tot Deo laudis hostias offert. Thomas Kemp. conc. 20.

Nubes. Lem: *congregata dispergit.* Seneca ep. 6. Si cum hac exceptione detur sapientia, ut illam inclusam teneam, nec annuntiam; rejiciam. Picinelli.

Conchilia. Lem: *abscondita in utilia.* Claudianus: vile latens virtus. Id.

Luna à sole illustrata. Lem: *acceptum communicat orbi.* Id.

§. VII.

Sapientia libenter interrogat, & discit.

Manhu! *quid est hoc?* Ex. 16. 15. Ipsa vis nominis ad discendum invitat; ut, cum audis Legem Dei recitari; inquiras semper, & dicas Doctoribus: *quid est hoc?* Orig. hom. 8.

Et interrogavit eum. 1. Reg. 3. 17. Ut quisque sapientissimus est, ita se facillimum præbeat ad interrogandum ea, quæ ignorat. Quis Deo sapientior? & tamen sæpe dicitur interrogasse. Interrogabat Adam, *ubi esset?* Gen. 3. 9. Cainum, ubi esset frater ejus? Gen. 4. 9. Abraham, ubi esset uxor ejus Sara. Gen. 18. 9.

Moysem, quid teneret in manu? Ex. 4. 2. Isaiam, quem mitteret? 6. 8. Jeremiam quid videret? c. 1. 11. Eliam, quid ageret? 3. Reg. 19. 9. Diabolum, unde veniret? Job. 1. 7. Si Deus, scientiarum Dominus, etiam notissima sibi, interrogat; quis nos inurbanus pudor ab interrogandis, quæ ignoramus, avocabit? Angeli interrogant II. 63. 1. quis est iste, qui venit de Edom? Gen. 32. 27. interrogat Angelus Jacobum: quod nomen est tibi? Mendoza in 1. Reg. 3. 17.

Venit Maria Magdalena annuntians discipulis &c. Joan. 20. 18. Quis sapientior Joanne? qui è latere Christi divinæ sapientiæ fontes potavit; & tamen mysterium resurrectionis ab una scemina didicit. Id. ibid. sect. 2.

Vir eloquens & potens in scripturis. Act. 18. 24. &c. Apollo, qui floruit in Ecclesiæ initiis, *Docebat diligenter ea, quæ sunt Jesu.* Additur autem v. 26. *cum audissent Priscilla, & Aquila, assumpserunt eum & diligentius exposuerunt ei viam Domini.* S. Hieron. ep. 140. Apollo, vinum Apostolicum, & in lege doctissimum, Aquila, & Priscilla, erudiunt; & instruant eum de via Domini.

§. IIX.

Sapientia spectat æterna, cœlestia; non terrena.

Beatu vir, *cujus est nomen Domini spes ejus; & non respexit in vanitates, & insanas falsas.* Psalm. 39. 5. Beatus vir, qui non ab omni insania debet esse alienus, sed à falsa: quæ temporalia æstimantur, & æterna spernantur: ab hac cavet vir justus; & aliam prudentissimam insaniam tenet; terrena spernens, cœlestibus intendens. Sylveira. additam in Marcel 1. q. 3.

Si quesieris eam, quasi pecuniam; & sicut thesauros effoderis illam. Prov. 2. 4. Qui thesauros effodit, ejicit rudus terrestris, facit in altum foveam; donec thesauros attingat. Et qui thesauros sapientiæ invenire desiderat; quidquid sibi terrenum, inesse deprehenderit, expurgat. V. Beda hic.

Cor sapientis in dextera ejus, & cor stulti in sinistra illius. Eccl. 10. 2. Per dexteram bona, per sinistram mala dextera dat intelligere bona æterna; sinistra temporalia. Vult ergo dicere: quòd sapientes cogitant bona æterna, & ea cupiunt; & stulti temporalia. Sanct. Bonaventura hic. S. Hieron. hic: ille æterna, & cœlestia sapit & amat; hic temporalia, & æterna. Cor omnibus hominibus est in medio pectoris, ad terram tamen vergens, ut docet Galenus, & omnes Physici. Per cor ergo, non corporis; sed mentem, rationem, voluntatem, affectum, ejusque operationes, accipe. Sensus est: sapiens cor habet in dextera, id est, omnia sua promptè, expeditè, agiler, sapienter, feliciter, facit; stultus è contra. Nam in dextera corporis parte, ac manu, plus est virium, & agilitatis, quàm in sinistra. Hieron. qui sapiens est, semper de futuro sæculo cogitat, quod ducit ad dexteram.

dexteram. Qui verò insipiens est, de presenti, quod positum est in sinistra. Cornelius hic. Si temporalia cupis, & negligis aeterna; stultus omnino es. Alij gemmas projiciunt hilariter; lutum verò, & stipulas, festivissimè coacervant. Quibus addas eos, qui umbras timent ut pardos; & pardis, ut agnis occurrant. Oliva l. 4. Strom. §. Perverfi difficile.

Da mihi sedium tuarum assidricem Sapientiam. Sap. 9. 4. Non qualemcunque Sapientiam petit, sed illam assidricem sedium Dei, scilicet Cherubinorum, ut notat Lorinus, juxta illud Pl. 79. 2. *qui sedes super Cherubim.* Hæc autem Sapientia in gubernatore debet solum Deum, & cœlum attendere, non verò terram; ut erat in Prophetis Dei: ut nos docet ipse rex sapiens Salomon; petens talem Sapientiam, *quæ novit operatus; quæ esset tunc, cum orbem terrarum faceres.* Sap. 9. 9. Non quamvis sapientiam petit; sed specialiter illam, quæ affuit in prima creatione. In hac primò cœlum creatum, Gen. 1. 1. Hanc sapientiam postulat Salomon: ut prius meus ejus respiciat cœlestia, dein terrena. Sylveira addit. in Matth. 23. 34.

Requiescet super eum - spiritus sapientia, & intellectus. Il. 11. 2. Spiritus sapientia, sive sapientia est, donum, sive virtus Christiana; quæ contemplatur divina, & aeterna; & secundum ea de rebus omnibus judicamus. Cornelius hic.

Ecce Magi ab oriente. Matth. 2. 1. Magi, non reges, dicuntur: Magi, id est, sapientes: quia insigniter hic magnam sapientiam ostendunt: regna, patriam, dereliquentes; ut solum Jesum querant, & adorent. Non aurum, pompam, purpuram, optant; sed invisibilia: quod ostenditur vera sapientia. Sylveira Addit. in Matth. 2. 9. 1.

§. IX.

Sapientia est memor mortis, novissimorum.

Sapientis oculi in capite ejus. Stultus in tenebris ambulat. Eccl. 2. 14. Chald. *sapientis contemplatur in principio, quod futurum est in fine.* Cajet. vident oculi sapientis caput, id est, principium operis, qui finis est; & consequenter, media congrua. Olympiodorus: sapientis oculos habet in capite: quia excelsa, cœlestia, & divina, spectat; eoque omnem cogitationem, actionem, studium, & intentionem, dirigit. Stultus verò oculos videtur habere in pedibus: quia non nisi terrena, vilia, exilia, cogitat, & amat. Cornelius hic.

Stulte, hac nocte &c. Luc. 12. 20. Hæc est maxima Sapientia, & maximum donum, scilicet Sapientia moriendi; quæ non datur non bene viventi. Hugo Card. in Pl. 71.

O utinam saperes, & intelligeres, ac novissima provideres! Saperes, quæ Dei sunt; quæ Mundi sunt; provideres, quæ Inferni sunt: profecto inferna horretes; Suprema appeteres; quæ

sunt ad malum, contemneres. S. Bernardus ep. 292.

Est magna Sapientia frequentè cogitare de morte. Idiota Contempl. l. 5. c. 5.

Onerosè satis mihi est; quòd omnes coactans vestri in montem eminentioris scientiæ ascenderunt; & vos in cœno crassioris intelligentiæ cum asino remansistis. Gen. 22. 5. Priscianus, & Tullius, Lucanus, & Persius, isti sunt dij vestri. Utinam Magister saperes, & intelligeres, ac novissima provideres. Deut. 32. 29. Hæc Philosophia tibi jam decrepito pernecessaria esset. Blesensis epist. 6. ad quendam Ludi-Magistrum.

§. X.

Sapientia acquirenda media.

Sapientia ubi invenitur? & quis est locus intelligentia? abyssus dicit, non est in me; & mare loquitur, non est mecum: nec invenitur in terra suaviter viventium. Job. 28. 12. &c. Quid per mare tumultuosum, & periculosum; nisi cor? quod semper superbiâ est tumidum. Quid per abyssum? quæ sine base est, id est, absque fundo est nominata? nisi corda avara; quæ sunt infatigabilia. Quid est suavis terra? nisi vita lasciva. S. Bonaventura f. 30. Dom. infra Oct. Epiph.

Perfruere vitâ cum uxore &c. Eccl. 9. 9. Mylicè S. Hieronymus: sapientiam sequere, & sapientiam scripturarum: & hanc tibi in conjugium copula; de qua in Prov. 4. 6. dicitur: *dilige eam; & conservabit te.*

Quem docebit scientiam? ablactatos à lacte. Il. 28. 9. q. d. Deus docere solet scientiam, & sapientiam, cor, qui avullis à deliciis puerilibus, à vita imperfecta, & carnali; quasi viri capaces sunt solidi cibi, id est, scientiæ. Judæi autem hæc delicijs vini, & ebrietatis, gaudent; nec supernas, & solitas, captant. Ergo quasi pueri indociles sunt doctrinæ, & monitionis, divinæ. Corn. hic.

Sapientia emi non potest terrenò numismate: nec in foro, sed in cœlo, venditur. Clem. Alex. pedag. l. 2. c. 3.

Si, dicendo te sapientem esse, stultus factus es; dic te stultum, & sapiens eris. S. August. de Verb. Dom. l. 3.

Philosophus quidam in foro proclamabat, se intellectum, & sapientiam, venditurum emere volentibus. Quod cum princeps regionis illius intellexisset, misit ad eum nuntios cum nummis. Philosophus autem detexit illis schedulam, in qua hæc sententia exarata: *in omnibus, quæ facturus es, semper cogita, quid tibi possit accidere.* Quod responsum, licet risu exceperint nuntij, rex tamen magni aestimavit; & illa verba aureis literis in ostio palatij sui inscribi jussit. Cogita & tu in omni actione, quid tibi possit accidere? præsertim cum id, quod intendis facere, peccatum est. Quid si in eo moriaris? quid si non confiteri possis? quid multis acciderit, perpetrato etiam unicò peccatò mortali? Diez fer. 6. Dom. Pass.

§. XI. Sa-